

PANEURÓPSKA VYSOKÁ ŠKOLA

Fakulta psychológie

OPONENTSKÝ POSUDOK

na habilitačnú prácu PhDr. Daniely Čechovej, PhD.

uchádzačky

o získanie vedecko-pedagogického titulu docent

v študijnom odbore Psychológia

na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave

Názov habilitačnej práce: Adlerian Ethics Application in Counseling and Psychotherapy
(vydané vo Veľkej Británii v anglickom jazyku, 156 str. včítane bibliografie)

Autor habilitačnej práce: PhDr. Daniela Čechová, PhD. (v spoluautorstve s PhDr. Dagmar Markovou, PhD.)

Študijný odbor: Psychológia

Oponentka: prof. PhDr. Eva Gajdošová, PhD.

Pracovisko oponentky: Fakulta psychológie, Paneurópska vysoká škola, Bratislava

Oponentský posudok vypracúvam v súlade s § 4 ods.8 vyhlášky MŠ SR č.6/2005 o postupe získavania vedecko-pedagogických **titulov docent** a profesor a podávam zhodnotenie odbornej monografie, ktorú uchádzačka predkladá ako habilitačnú prácu.

Skôr, ako sa budem venovať posúdeniu habilitačnej práce predkladanej v rámci habilitačného konania, chcem hneď v úvode zdôrazniť, že PhDr. Daniela Čechová, PhD. celú svoju doterajšiu profesijnú dráhu výrazne zasvätila psychologickému teórii Alfreda Adlera, o ktorej sa v práci zmieta, že je viac ako psychologickou teóriou a vyzdvihuje, že Adler si kladol aj hlbšie otázky o človeku, jeho hodnotách, smerovaní a zmysle života, ktoré presahujú rámec psychológie.

PhDr. Daniela Čechová, PhD. je nadšenou nasledovníčkou Adleriánskej individuálnej psychológie na Slovensku, ktorej praktiky, ako podčiarkuje, sú analytické, kognitívne, behaviorálne, ale najmä humanistické s predvídaním rozvíjania pozitívnej psychológie a psychológie zdravia. Oceňujem, že toto všetko spomínané sa stalo jej celoživotnou vedecko-pedagogickou orientáciou, ale aj životným krédom.

PhDr. Daniela Čechová, PhD. vo svojich prácach, včítane predkladanej habilitačnej práci, kladie dôraz na holistické chápanie osobnosti zasadené v určitých sociálnych, ale aj ekonomických podmienkach, vychádza z celostného prístupu k osobnosti a zdôrazňuje práve celostné smerovanie osobnosti na dosiahnutie cieľov. Aj v tejto habilitačnej práci zaznievajú základné idey, tézy, koncepcie Adlera, že človek/dieťa je schopný sa orientovať smerom do budúcnosti, vytvárať si plány, nech by bola jeho minulosť akokoľvek nepriaznivá. A čo je veľmi cenné, hlavne v dobe, ktorú aktuálne žijeme, sa v adlerovskom prístupe markantne zdôrazňuje sociálny cit alebo cit spolupatričnosti či sociálny záujem, ktorý vystihuje potrebu človeka byť prospešný pre spoločnosť a pozitívne prispievať druhým ľuďom.

Autorka, ako to vyplýva aj z textu monografie, podčiarkuje, že pre pochopenie osobnosti je potrebné skúmať nielen vzťah rodič – dieťa, ale aj súrodenecké vzťahy a sociálne vzťahy, ako sa utvárajú v základnom sociálnom mikrosvete rodiny a neskôr prerastajú do širších sociálnych vzťahov. Zároveň tiež upozorňuje na súkromnú logiku, ktorá predstavuje osobný filter vnímania udalostí a ľudí, ktorý sa utvára v detstve na základe prvých skúseností s fungovaním sveta a medzilidských vzťahov a tvorí základ životného štýlu (životnej línie, životného plánu) človeka.

Som presvedčená, že zdôrazňovanie týchto ideí psychologickéj koncepcie človeka Alfreda Adlera, jeho individuálnej psychológie, v publikovaných prácach autorky a pravdaže aj v tejto prekladanej habilitačnej práci a jej celoživotné úsilie pretaviť túto koncepciu do reálneho rodinného, pracovného, spoločenského života prostredníctvom poradenstva a psychoterapie, s dôrazom na rodinnú terapiu, možno hodnotiť len pozitívne. Ide aj v tomto miléniu stále o mimoriadne **aktuálnu tému psychológie**, ale nielen psychológie, ale tiež aj tému pedagogiky, sociológie, či etiky, čo bude v blízkej budúcnosti vyžadovať intenzívnu spoluprácu odborníkov v multidisciplinárnom tíme a jej multidisciplinárne uchopenie.

Odborná úroveň habilitačnej práce

Pozitíva habilitačnej práce:

Monografia PhDr. Daniely Čechovej, PhD. „Adlerian Ethics Application in Counseling and Psychotherapy „ obsahuje tri hlavné, základné kapitoly, v ktorých autorka postupne približuje Adlerovskú teóriu človeka v etickom kontexte, Adlerovskú psychológiu ako etický výtvor a Aplikáciu adlerovskej etiky v poradenstve a psychoterapii s cieľom, ako sama autorka píše, „systematizácie prístupov v konceptualizácii ponímania človeka v adlerovskej perspektíve nazerania, v prepojení s etickými východiskami individuálnej psychológie“.

Spracovanie kapitol je v súčasnej slovenskej psychológii jedinečné, uplatňujúce nové prístupy v práci a obsahujúce aj o vlastné stanoviská autorky. Čitateľ tu získava hodnotné informácie o prístupoch individuálnej psychológie k chápaniu človeku ako morálnej, sebaurčujúcej, kreatívnej bytosti, ktorá nesie zodpovednosť za svoje správanie, a ktorá má cit spolupatričnosti.

V 1. kapitole monografie autorka postupne a veľmi podrobne charakterizuje evolučnú, teologickú, fenomenologickú, holistickú, idiografickú, sociálnu a etickú konceptualizáciu človeka. V 2. kapitole spomína ústredné piliere adlerovskej etiky - rovnocennosť, sloboda a s ňou spojená zodpovednosť a cit spolupatričnosti a považuje ich za zásadné z hľadiska pochopenia predmetu, obsahu a smerovania adlerovskej etiky. V 3. kapitole upozorňuje na viaceré možnosti aplikácie adlerovskej etiky v poradenstve a v psychoterapii pri práci s dospelými klientmi, s adolescentmi, ako aj s deťmi a ich rodičmi. Pre prax poradenstva a psychoterapie ide o nosnú kapitolu, v ktorej na kazuistikách autorka poukazuje na deklarované adlerovské prístupy a postupy v konkrétnej psychologickéj poradenskej a psychoterapeutickej praxi a možnosti ich aplikácie v psychologickéj praxi a starostlivosti o človeka.

Limity habilitačnej práce:

Za limit predkladanej habilitačnej práce napísanej v spoluautorstve s PhDr. Markovou, PhD. považujem neoznačené autorstvo jednotlivých kapitol a podkapitol, takže nie je zrejmé, v ktorých častiach je autorstvo PhDr. Daniely Čechovej, PhD. jednoznačné. Požadovaný počet autorských stránkov na každú z autoriek je však v poriadku, ide o 3 autorské stránky na osobu.

Otázky do diskusie:

1. Kde vidí autorka prienik individuálnej psychológie a pozitívnej psychológie?
- 2: Aké sú ďalšie zábery autorky v tejto oblasti?

Záver

Habilitačná práca nadväzuje na práce zahraničných odborníkov zaoberajúcich sa predmetnou problematikou a obohacuje slovenskú psychológiu o nové aspekty a nové rozmery. Práca má výraznú vedecko-výskumnú aj aplikačnú hodnotu a vyhovuje kritériám stanoveným na tento druh prác.

Konštatujem, že PhDr. Daniela Čechová, PhD. je zrelou vedeckou a pedagogickou osobnosťou s vynikajúcim renomé doma i v zahraničí a spĺňa požadované kritéria na získanie vedecko-pedagogického titulu „docent“ na Filozofickej fakulte Komenského univerzity v Bratislave.

Odporúčam, aby bol PhDr. Daniele Čechovej, PhD. po úspešnom habilitačnom konaní a splnení všetkých vysokoškolskou legislatívou predpísaných podmienok udelený

akademický titul docent v študijnom odbore Psychológia.

V Bratislave, 10.7. 2020

prof. PhDr. Eva Gajdošová, PhD.
oponentka